



Uhelňáček

3 | 2025

Z obsahu:

- Získání certifikátu | str. 4
- Dětský den a konec spolku PUMR | str. 7
- Hraničky očima milovníka přírody | str. 11

SLOVO STAROSTY

Tak jsme se konečně dočkali sluníčka? Musím říct, že letošní jaro nám dalo docela zabrat. Chladné dny a deštivé počasí nás sice trochu potrápily, ale věřím, že už se všichni těšíme na teplé letní dny plné pohody a zaslouženého odpočinku. Doufám, že i přes nepřízeň počasí jste si užili první měsíce roku a načerpali síly do další práce.

A teď k tomu, co se u nás děje. V Uhelné nezháhlíme a spousta věcí se dává do pohybu! V červnu jsme úspěšně dokončili rekonstrukci sociálního zařízení na obecním úřadě. Zároveň se nám podařilo zprovoznit nové venkovní sociální zařízení včetně chodníčku u Hospody na Pelnáři, což je skvělá zpráva pro všechny, kdo si rádi posedí venku na zahrádce. Velkou radost mám i z toho, jak pokračuje oprava a rekonstrukce hasičské zbrojnice, kde naši hasiči odvádějí neuvěřitelnou práci svépomocí – patří jim za to obrovský dík! A abychom nezapomněli na silnice, v květnu se do práce pustila i Správa silnic Olomouckého kraje (SSOK), která začala s rekonstrukcí mostu u Pohančeníků na komunikaci III/4535. Tato důležitá oprava by

měla být dokončena na přelomu července a srpna, tak prosím o trpělivost s objíždkami. O tom co nás čeká v letních měsících, se dozvíte podrobněji uvnitř tohoto čísla.

Ani v oblasti kulturních akcí jsme nezháhlili. S pietou jsme si připomněli 80. výročí ukončení druhé světové války a uctili památku obětí obou válek. Pro naše nejmenší se konaly oblíbené v pořadí již třetí dětské rybářské závody Pelnářský vodník, které opět přilákaly mnoho nadšených malých rybářů. A nesmíme zapomenout ani na zábavné kácení máje a diskotéku, které pro nás uspořádala Hospoda na Pelnáři nebo dětský den, který si pro Vás připravil spolek PUMR v Horním Fořtě. Těšit se můžete i na léto, které je taktéž nabyté kulturními akcemi, které pro Vás připravila jak obec tak spolky, které působí u nás v Uhelné.

Závěrem mi dovoluji popřát všem dětem krásné a bezstarostné prázdniny plné zážitků. Vám dospělým přeji nádherné léto, odpočinkovou dovolenou a mnoho slunečných dnů strávených s rodinou a přáteli.

Zdeněk Hořava, starosta obce

CO SE DĚJE NA ÚŘADĚ

Jak již bylo zmíněno výše. V červnu proběhlo výběrové řízení na klub. Oprava klubu by měla započít v červenci a měla by být dokončena na přelomu září a října. Jedná se o výměnu střešní krytiny, rekonstrukce sociálního zařízení a oprava místností, oprava fasády klubu.

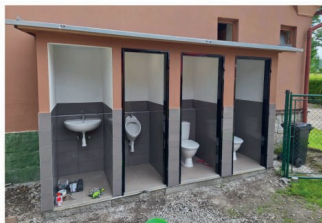
- Stejně tak v červenci započne oprava komunikace na Červený Důl. Oprava by měla proběhnout do konce srpna. Opravovat se bude i cesta přímo v Červeném Dole. Vyrhají se dřevěné svodnice, které zde umístili ještě Lesy ČR a ty budou nahrazeny železnými svodnicemi. Povrch komunikace bude vysypán materiálem a zpevněn.

- V minulém čísle jsem Vás informoval, že na návsi bude instalována elektronická úřední deska. Nakonec k její instalaci dojde až v průběhu prázdnin a to z důvodu, že současně bude instalován SMART box.

- Během jara jsem žádal na MINISTERSTVO

VNITRA, generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky o kompenzaci nákladů spojených s povodněmi z loňského roku. Zatím jsme neobdrželi rozhodnutí o kompenzaci nákladů. Zároveň jsem zažádal o finanční podporu z Programu podpory hasičských jednotek a sborů CSG NADAČNÍHO FONDU na lehké hasičské obleky. Žádost však nebyla podpořena z důvodu nadměrného množství žádostí. CSG NADAČNÍ FOND však slíbil, že ještě jednu garantovanou výzvu vypíše do konce roku. Určitě žádost podám znovu.

Zdeněk Hořava



ZÁPISKY ZE ZASTUPITELSTVA OBCE

Na 17. veřejném zasedání dne 25.6.2025 zastupitelstvo obce schválilo:

- Zastupitelstvo obce Uhelná schválilo přijetí neinvestiční dotace na vybavení jednotky SDH ve výši 20 000,- Kč z Olomouckého kraje. Jednotka SDH v létě pořídí AED (automatický externí defibrilátor). Dle posledních statistik patříme k jedné z nejstarších obcí na Jesenicku co se týče počtu lidí důchodového věku na celkový počet obyvatel a myslím si, že tento přístroj pro záchranu lidských životů by měl být nedílnou součástí výbavy naší jednotky.
- Zastupitelstvo obce Uhelná schválilo přijetí dotace z dotačního programu „SMART region Olomoucký kraj 2025“, dotačního titulu 15_01_03 Podpora nákupu a realizace samoobslužných multifunkčních SMART boxů ve výši 100 000,- Kč. Tento multifunkční SMART box bude stát na návsí. Lze jej využít pro uschování balíčku, které vám dopraví různé dopravní a vy zrovna nebudete doma. Nebo například úschovu předmětů pro souseda.
- Obec Uhelná dostala na opravu komunikace na Červený Důl 3 900 000,- Kč na opravu po povodních 2024. V červnu proběhlo výběrové řízení. Následně zastupitelstvo obce Uhelná schválilo výsledek výběrového řízení na akci "Uhelná – oprava MK Červený Důl". Opravu cesty bude dělat JHF Heřmanovice.
- Obec Uhelná dostala dotaci na opravu obecního klubu ve výši 2 163 412,00 Kč. Taktéž v červnu proběhlo výběrové řízení a následně Zastupitelstvo obce Uhelná schválilo výsledek výběrového řízení na akci "Obnova obecního klubu v Uhelné". Opravu obecního klubu provede firma TUMVIA s.r.o.

ÚŘEDNÍ HODINY OÚ

Pondělí 7:30 - 11:30 13:00 - 16:45

Středa 7:30 - 11:30 13:00 - 16:45

Mimo uvedené hodiny lze sjednat schůzku na tel. 584 433 022

- Zastupitelstvo obce Uhelná schválilo OZV, kterou se stanovují pravidla pro pohyb psů platnou od 1.8.2025.
- Zastupitelstvo obce Uhelná schválilo Obecně závaznou vyhlášku obce Uhelná, kterou se vydává požární řád obce platnou od 1.8.2025.
- Zastupitelstvo obce Uhelná schválilo zhotovení projektové dokumentace na fotovoltaiku na Obecní úřad. Předpokládáme, že na podzim bude podána žádost o dotaci. Cílem je snížit finanční náklady na spotřebu el. Energie v budově Obecního úřadu a o přebytky se podělit s budovou MŠ.
- Zastupitelstvo odložilo architektonickou studii na dům čp. 66 (budova staré školy). S tím, že chce předložit na dalším nejbližším zasedání cenovou nabídku přímo na projektovou dokumentaci. V budově by mělo vzniknout několik bytů.
- Zastupitelstvo obce Uhelná schválilo záměr na prodej železného koně.

Zdeněk Hořava

HASIČI INFORMUJÍ

Na konci dubna na nás čekalo již tradiční stavění máje, kde moc děkujeme p. Juřkově za upletení věnce a Miroslavu Rujákoví za vykopání a postavení májky. Sešel se hojný počet lidí, kteří se zapojili do díla. Všem moc děkujeme. Výjezdy v tomto období byly našťastí jen dva a to technická pomoc, která naší jednotku vyslala o půl jedné ráno do domu kde byly potíže s elektřinou a druhý výjezd při nedělním

odpoledni, kde byla hlášena obava o osobu. Vše našťastí dopadlo dobře. Dále se Sbor zapojil do prodeje květin proti. Pokračující rekonstrukce ve zbrojnici se dále posunula a jsou již nová okna a dveře. Dále je připraven otvor na nová garážová vrata. Dále byl pořízen systém GINA, který zlepší a zpřehesní komunikaci a zásahy jednotky s operačním střediskem a mezi dalšími jednotkami při zásahu. Tímto moc děkujeme za podporu.

Petr Todoran

AHOJ SOUSEDÉ Z UHELNÉ

Máme skvělou novinku, která nám všem udělala radost! Naše Uhelné se zařadila mezi jedenáct obcí a měst Olomouckého kraje, které obdržely základní certifikát z projektu audit familyfriendlycommunity, tedy Obec přátelská rodině!

Slavnostní předání se konalo ve středu 11. června v krásném Červeném kostele v Olomouci, kde jsem zastupoval a představil naši obec.

Co to vlastně znamená? Znamená to, že se nám v Uhelné dobře žije, a hlavně, že se aktivně snažíme, aby to bylo ještě lepší pro všechny generace – od nejmenších po ty nejstarší! Projekt Obec přátelská rodině není jen o nových hřištích, ale o spoustě nápadů, jak trávit společně volný čas a jak se nám tu bude zkrátka žít lépe.

Základní certifikát je skvělý začátek. Ukazuje, že jsme prošli první fází auditu, kdy jsme se všichni společně zamysleli nad tím, co naše rodiny potřebují a jak to můžeme vylepšit. Teď nás čekají tři roky, kdy budeme postupně tyto nápady a opatření plnit. Po úspěšném splnění můžeme získat plný certifikát!

Cílem celého projektu je zapojit nás všechny – obyvatele všech věkových kategorií a ze všech místních částí – abychom společně tvořili prostředí, kde se bude rodinám opravdu skvěle žít. Takže pokud máte nějaké nápady nebo přání, nebojte se ozvat!

Jsme na správné cestě k tomu, abychom byli ještě přátelštější a přjemnější obcí pro každého. Děkujeme vám všem, že se na tom podílíte!

Zdeněk Hořava



NAŠI JUBILANTI

Květen:

Kolkusová Helena	88
Dubčíková Vlasta	78
Škodová Marie	82
Galo Pavel	83
Zacpálek Miroslav	80
Procházková Eliška	71
Ringová Dagmar	68
Danielová Květuše	67
Ručková Renáta	70
Procházková Helena	75

Červen:

Hegerová Erika	62
Pecher Walter	85
Stavinohová Jana	69
Doupovec Svatomír	71
Domanský Ladislav	70
Němcová Jaroslava	71
Černá Anna	76
Ringová Vlasta	71
Grajová Bernardina	85
Heger Josef	65

Gratulujeme všem jubilantům, kteří v těchto měsících oslaví svou významnou výročí. Přejeme hodně zdraví, štěstí a osobní spokojenosti do dalších let.

**Od 1.4.2025 došlo ke změně otevírací doby
prodeje COOP KONZUM**

Pondělí	7:00 - 17:00
Úterý	7:00 - 17:00
Středa	7:00 - 17:00
Čtvrtek	7:00 - 17:00
Pátek	7:00 - 17:00
Sobota	8:00 - 10:00
Neděle	Zavřeno

PIETNÍ AKT

Každoročně se společně setkáváme u pomníku padlých, kde si připomínáme oběti světových válek. Připomínáme si těžko pochopitelné ztráty životů – milióny obětí války, umučených lidí v koncentračních táborech, kruté poroby, válečné hrůzy a silné vlny represí. První polovina 20. století byla temnou kapitolou lidstva. Nejdříve proběhla 1. světová válka a to v letech 1914 až 1918. Počet obětí velké války se odhaduje na 37 miliónů. A však letos si připomínáme 80 let, kdy v Evropě kapitulaci německých ozbrojených sil skončil dosud nejničivější celosvětový konflikt v naší historii. Stále mezi námi žijí lidé, kteří válečné hrůzy zažili. Na všechny ty hrůzy však hleděli tehdy dětskýma očima. Pro mnohé skončilo dětství v momentě, kdy nad jejich okupovaným územím zavlála rudá vlajka s hákovým křížem. Tito nechtění účastníci největšího válečného konfliktu v dějinách byli svědky zmařených životů, obrovského utrpení, zničených rodin, zdevastovaných měst a mnohdy měsíční krajiny. V šest let trvajícím válečném konfliktu zahynulo téměř 60 miliónů lidí, přičemž ze dvou třetin se jednalo o civilní oběti. V koncentračních táborech zemřelo od roku 1933 až do konce druhé světové války dle nových zjištění 15 – 20 milionů lidí, z toho nejméně 6 milionů Židů. Pod všemi těmi čísly se skrývají životní příběhy, sny a touhy, které nikdy nebyly naplněny.



V současné době kromě zničeného pásma Gazy a zničených ukrajinských měst můžeme sledovat závažný válečný konflikt v Súdánu nebo v Sýrii. Krize probíhá v demokratické republice Kongo a s obavou lze pohlížet na místa jako je Jemen, Myanmar nebo Niger. Dle dostupných informací během mladého 21. století vypuklo přes 50 válečných konfliktů. Ty nás s ukazováčkem vztyčeným nahoru jasně varují, abychom před hroziící válkou nezavírali oči, abychom měli neustále na paměti události z válečných konfliktů minulého století.

Chtěl bych zde poděkovat členům SDH Uhelná a dělostřelecké gardě Javorník, kteří se tohoto pietního aktu pravidelně účastní. Také děkuji Daniele Palátové, za krásný přednes státní hymny.

Zdeněk Hořava

Sportovní odpoledne MO STP Javorník

V sobotu 21. června 2025 uspořádala Místní organizace Svazu tělesně postižených (MO STP) v Javorníku tradiční sportovní odpoledne pro své členy. Akce se konala v příjemném prostředí zahrady domu Karla Ditterse z Dittersdorfu. Sportovní program oficiálně zahájil předseda MO STP Eduard Kabil, který přivítal všechny účastníky a popřál jim pohodové odpoledne. O skvělou náladu se po celou dobu staral svým zpěvem a hrou na klávesy Petr Weiser z Jeseníku, jehož hudební doprovod vytvořil přátelskou atmosféru. Účastníci si mohli vyzkoušet pestrou škálu disciplín: hod tenisákem na koš, shazování plechovek, šipky, pétanque, kroužky nebo

zábavnou soutěž senior golf, kde bylo úkolem dopravit golfový míček pomocí „čaganu“ do cíle. „Děkujeme městu Javorník a obci Uhelná za podporu organizace. Velké poděkování patří také zaměstnancům města Javorník za postavení stanů a lavic a ZUŠ Javorník za poskytnutí zázemí. Počasí nám přálo, užili jsme si společně sport, zábavu i přátelské setkání,“ shrnul akci a poděkoval závěrem předseda MO STP Eduard Kabil.

Michal Zajonc



NAŠE VOLEJBALOVÁ RODINA: Společně na hřišti i v životě

Když jsem stál na konci dne u postaveného saka, kolem mě hráči, smích, unavené nohy a spokojené tváře, uvědomil jsem si, jak výjimečné je mít kolem sebe tak skvělou volejbalovou partu. Lidi, kteří si navzdory povinnostem, věku nebo počasí najdou čas, přijdou si zahrát a tvoří něco, co se dnes už příliš často nevidí – opravdovou komunitu.

V době, kdy mnoha lidem stačí přátelství a uznání, které jim poskytují sociální sítě, je setkání na volejbalovém hřišti vzácným kontrastem. Osobní vztahy, přímá komunikace, společná hra, radost z každého bodu i podané ruky po zápase – to je něco, co žádný „lajk“ nahradit nemůže. Naše volejbalová komunita, včetně přátel z okolních vesnic, je pro mě obrovským zadostiučiněním. A také motorem, proč to všechno dělat znovu a znovu.

Letošní ročník přivítal šest týmů – čtyři z Javorníku, jeden z Bernartic a jeden z Uhelné. Hrál se systémem každý s každým, takže každý tým čekalo pět zápasů. Přestože šlo o turnaj, pro mnoho hráčů to byla především forma relaxace

a potvrzení, že volejbal pořád milují a že si své místo na hřišti stále dokážou uhrát.

Tradicí se už stává i účast týmu žáků z volejbalového oddílu ZŠ Javorník. Pro mladé hráče je to skvělá příležitost vyzkoušet si týmovou spolupráci, zvládat tlak a zažít chuť soutěžit s dospělými – a často velmi zkušenými – hráči. To jsou zkušenosti, které jim do budoucna nikdo nezveze.

Výsledky turnaje:

1. Abstinenti (tým Martyňky Řehákové z Javorníku)
2. Makunapasaji (tým Jakuba Rychlého z Javorníku)
3. Benátky (tým Josefa Kubaly z Bernartic)
4. Pořád hvězdy (tým Martyňky Baťové z Javorníku)
5. Srdcaři (tým Zdeňka Hořavy z Uhelné)
6. Burgřici (tým Emy Schreiberové ze ZŠ Javorník)

Turnaj přinesl krásné výměny, chytré kombinace i odvalu postavit se prudkým směm. A nakonec přišel i ten poslední míč, po kterém už nezbylo než se usmát, podat ruce a poplácat se po zádech a udělat společnou fotku.

Výsledky turnaje:

Rád bych poděkoval všem, kteří přišli – ať už jako hráči nebo fanoušci. Vaše přítomnost dává celé akci smysl. Speciální díky pak patří těm, kteří nezištně obohatili náš skromný párkový bufet sladkými „buchtodary“ a občerstvením – i to ukazuje skvělou volejbalovou rodinu!

Věřím, že se s mnohými z Vás brzy opět uvidím – ať už na beachvolejbalu v Uhelné, na dalších trénincích nebo turnajích. Svým zapojením a příkladem ukazujete dětem, že volejbal není jen o míči – ale o přátelství, komunikaci, schopnosti se prosadit a vybudovat si zdravé sebevědomí mimo obrazovky počítačů a telefonů.

Volejbalu zdar a díky moc.

Tomáš Nemeškal

PELNÁŘSKÝ VODNÍK

Pelnářský vodník 2025 – 3. ročník dětských rybářských závodů je za námi!

V sobotu 21. června 2025 proběhl na revíru Pelnář 1A č. 471 206 podrevr 1 v Uhelné již třetí ročník dětského rybářského závodu – Pelnářský vodník.

Počasí nám přálo, děti byly plné elánu a ryby spolupracovaly – ulovily se malé, větší i pořádné kousky! Atmosféra byla výborná a věříme, že si den u vody užili nejen malí závodníci, ale i jejich rodiče, prarodiče a všichni co se přišli podívat.

Po skončení závodu jsme si společně pochutnali na obědě, který připravili manželé Bašní a poté následovalo slavnostní vyhlášení výsledků.

Velké poděkování patří všem, kdo se podíleli na organizaci – dětem, rodičům, obci Uhelná, Bejsfish, společnosti OMYA CZ s.r.o., ČRS MO Zlaté hory, hospůdce Na Pelnáři za poskytnutí zázemí, Miroslavu Gurovi za přípravu revíru. Bez vás všech by to nešlo!

DĚKUJEME

Vladimír Novák
místopředseda ČRS MO Javorník

Výsledky závodu PELNÁŘSKÝ VODNÍK:

1. Šimon Žejdlík - 238 bodů

2. Petr Minářčík - 129 bodů

3. Tadeáš Janček - 103 bodů

Nejdelší ryba - Šimon Žejdlík - Kapr 53 cm

Nejmladší závodník - Julie Ketnerová a Filip

Mikšík

Nejlepší dívka - Marie Koubková

DEN DĚTÍ V HORNÍM FOŘTĚ

V sobotu 31. května 2025 jsme v Horním Fořtě uspořádali dětský den. Počasí sice bylo jako na houpačce, chvíli svítilo slunce, pak nás ovlažil májový deštěk, ale naštěstí byl jenom krátký a dobrá nálada nám vydržela. Děti si zasoutěžily na deseti stanovištích, procvičily si postřeh i držení rovnováhy, poznávaly různé tvary i chutě a mnoho dalšího. A po řádném absolvování všech stanovišť dostal každý dětský účastník balíček a medaili. O regulérnost provedení disciplín na jednotlivých stanovištích pro děti se postarali členové spolku PUMR nebo další ochotní pomocníci.

Po splnění úkolů, si mohly děti dál pohrát na skákačím hradě, v tunelu z krabic, nebo se svést na dětském kolotoči. Velcí určitě taky nestrádali a pochutnávali si na dobrém pivu nebo makrele a uzených žebrech. Prostě dělali jsme vše pro to, aby si den užili všichni – malí i velcí – a věřím, že se to podařilo.

Jsem ráda, že se akce vydařila a uzavřela tak mnohaleté úspěšné fungování spolku PUMR. Oficiálně jsme pod hlavičkou spolku pracovali už od roku 2008 a po celou dobu jsme zůstali malým sdružením, nikdy jsme neměli víc než dvacet členů. Za těch skoro 20 let spolku jsme se scházeli na různých akcích, buď na opékání špekáčků na pláčku u kapličky nebo v Račím údolí. Bavili jsme na bowlingu nebo na vycházkách a posezeních. Přiložili jsme ruku k dílu při jarních úklidech nebo uklízení lesíku a parku. Každý rok jsme se taky snažili uspořádat nějakou veřejnou akci pro všechny, kteří se rádi na chvíli zastaví a pobaví.

A tak se zkrátka stalo, že jsme za těch skoro 20 let existence spolku společně zestárlí. Několik členů už je s námi jen ve vzpomínkách, někomu z nás už síly a elán k pokračování nezůstávají a není komu předat to pomyslné žezlo. Proto je tento rok naším posledním.

Děkuji všem z vás, kteří jste si naše akce oblíbili a zachovávali nám dlouholetou přízeň. Děkuji také všem „nečlenům“, kteří vždy pomohli a bez kterých by to nebylo ono.

A závěrem chci také poděkovat všem zaměstnancům obce v čele s paní Grajovou, kteří nám vždy ochotně pomáhali při zapůjčení potřebného inventáře.

Milena Husová



Kulturní akce v Uhelné

- 11.7. VÝLET PRO DĚTI DO ZOO PRAHA
- 19.7. DEN OBCE UHELNÁ
- 15.8. VELÉMOVICKÉ HODY
- 23.8. TURNAJ V PLÁŽOVÉM VOLEJBALE
- 19.9. ZÁJEZD NA MUZIKÁL BEETLEJUICE PRAHA

KOMUNITNÍ CENTRUM UHELNÁ V SRDCI FESTIVALU BLACKSPHERE

V rámci Mezinárodního audiovizuálního a multimediálního festivalu Blacksphere, který letos poprvé otevřel Laboratoř umění a řemesel v obci Vápenná, se opět představilo Komunitní centrum Uhelná, které se věnovalo péči o návštěvníky. Pestrá nabídka občerstvení a přívětivá atmosféra vytvořily jedinečný prostor pro setkávání účastníků festivalu, umělců i místních obyvatel. Komunitní stánek se stal místem odpočinku, sdílení a rozhovorů – důkazem toho, že komunita a kultura patří neoddělitelně k sobě.

Občerstvovací zóna, kterou centrum připravilo, nebyla jen o jídle a pití. Byla především místem, kde se stýraly hranice mezi návštěvníky festivalu, tvůrci a obyvateli regionu. Nabízela bezpečný, otevřený prostor, kde si člověk mohl na chvíli odpočinout, posadit se ke stolu a prostě jen být – s ostatními. Právě tady často vznikaly ty nejceněnější rozhovory a nečekaná přátelství.

Vedle péče o občerstvení představilo komunitní

centrum také svou rukodělnou činnost – modrotiskové výrobky, které vznikají v rámci pravidelných dílen. Tato tradiční textilní technika, přenesená do současného komunitního kontextu, přitáhla pozornost mnoha návštěvníků a ukázala, že řemeslo může být živé, aktuální a propojující.

Festivalové působení komunitního centra Uhelná je také příkladem toho, jak důležitá je spolupráce napříč generacemi, sociálně-kulturním prostředím i jednotlivými obcemi. Na přípravě se podíleli jak mladí lidé, tak senioři, místní ušedlíci i nově příchozí, obyvatelé Uhelné i sousedních vesnic. Právě tato rozmanitost přístupů, zkušeností a životních příběhů dává společné práci hloubku a sílu. Spojením různých pohledů vzniká nejen prostor pro sdílení, ale i pro vzájemné učení a podporu, která je základem živé, otevřené komunity.

Celý koncept ukazuje, že kultura nemusí být vzdálená nebo elitní – naopak může být hluboce zakoreněná v místě, vyrůstat z každodenní spolupráce a spojovat lidi napříč generacemi i obory. Přítomnost komunitního centra Uhelná na festivalu je důkazem, že i zdánlivě obyčejné aktivity, jako je příprava jídla nebo ruční tvorba, mohou být hlubokým kulturním aktem – něčím, co otvírá srdce a tvoří živou komunitu.

Marie Krajčlová

Letní stezka u lomu Pelnář je opět tu!

I letos jsme pro děti připravili poznávací stezku podél břehu lomu Pelnář. Na deseti zastaveních si mohou malí (i velcí) návštěvníci otestovat své znalosti o lese a přírodě.

Start jako vždy na parkovišti u kaštanu.

Líbí se vám stezka? Budeme rádi za vaše postřehy nebo fotky v komentářích!

Přejeme vám příjemné letní poznávání a těšíme se na viděnou.

Hanka Štaubrová – Motyčáková



DOPRAVNÍ INFORMACE

- Úplná uzavírka silnice III/4535 z důvodu rekonstrukce mostu přes Lánský potok u Pohančenků by měla trvat oficiálně do 26. 7. Předpokládá se, že termín dokončení se může změnit. O něm Vás budeme včas informovat.

- Dále probíhá uzavírka komunikace III/4573, Bernartice – Buková. Komunikace bude uzavřena je uzavřena od 30. 6. 2025 do 31. 10. 2025.

- V měsíci srpnu dojde k opravě místní komunikace na Červený Důl a přímo v Červeném Dole. Objízdná trasa bude přes „NEBE“ do Nových Vilémovic. O přesném termínu Vás budeme včas informovat.

ČERVEN VE ŠKOLCE

Desátý měsíc školního roku 2024 /2025 je za námi. Událo se v něm tolik, že by to stačilo na celý „Uhelňáček“

Hned první den – Svátek dětí, ten jsme slavili celý následující týden. Každá paní učitelka připravila pro všechny děti den se zajímavým programem, který se konal ve školce i venku: Hudební den, Olympijský den, Výtvarný den a také Naučnou stezku kolem rybníku.

Některé děti nás reprezentovaly na Olympiádě školek v Jeseníku. Akce se uskutečnila 5.6. v rámci aktivit projektu MAP Jesenícko IV.

V úterý 10.6. v Jeseníku objevovaly děti náš kraj – děti plnily úkoly u pohádkových postav a dozvídaly se zajímavosti o jesenickém kraji, jako třeba příběh zakladatele vodoléčby Vincence Priessnitz. Užili jsme si den plný objevování, her i nových poznatků

A víte, kdo k nám přijel na návštěvu?... KOUZELNÍK PET! Na naší zahradě nám ukazoval triky a kouzla. Děti se výborně bavily a také kouzelníkovi pomáhaly.

A ještě další návštěvu jsme s radostí přivítali

v naší školce : Zbyňka Ketnera ředitele ZUŠ v Javorníku a učitele Miroslava Luňáka, kteří dovezli s sebou spoustu hudebních nástrojů, aby je dětem ukázali a zahráli na ně. Moc děkujeme. Třeba se z některého dítěte stane v budoucnu také takový učitel „hudby“

A je tu konec roku a sním další rozloučení s našimi budoucími „školáčky“. Všechny děti zahrály pohádku „U broučků na paloučku“ o kamarádství a pomáhání si navzájem. Přejeme dětem, aby si pomáhaly i v novém životním období, které je čeká. Děti pak předvedly ještě rytířský souboj a středověký tanec. Po slavnostním představení dětí, předání dárků a přání nastala volná zábava a opékání buřtů. Ti nejdovzrálejší pak čekali ještě přespání ve školce. Tentokrát to vypadalo, že nás dostihne bouřka, ale naštěstí jsme viděli jen pár blesků v dálí.

PS: Moc děkujeme Marcelce Hořavové za pořízení fotografií a videí z této akce.

Kolektiv MŠ přeje všem dětem a rodičům krásné léto plné pěkných společných zážitků a vydatný odpočinek v přírodě i u vody.

Michaela Bednářová



POZDNÍ STŘEDOVĚK A RANÝ NOVOVĚK V UHELNÉ

Rád bych Vám v tomto čísle přiblížil co se dělo v Uhelné v 16. a začátkem 17. století a to až do třicetileté války.

Nejprve se však podíváme na to jak se Uhelná a její místní části vyvíjely v pozdním středověku. Jak jsem již psal v předešlém čísle, první písemná zmínka o obci Uhelná a Nové Vilémovce podává stará kniha listin známá pod názvem "Liber fundationis". Tento soubor listů byl pravděpodobně napsán okolo roku 1290. V této staré listině je naše obec nazývána "Soryksdorp". a měla tehdy 20 lánů, šoltys pak vlastnil 2 léna, výčepnictví a mlýn. Stejná velikost je uváděna i v r. 1421. V r. 1410 se objevila zmínka, že obec Serksdorf (Uhelná) patřila zámku Jawirnik. Lze předpokládat, že obec patřila Javorníku od samého začátku její existence. Dle historických pramenů během 1. pol. 14. a začátkem 15. století Uhelnou postihlo hned několik morových ran. Obci se nevyhnul ani hladomor nebo řádění husitů, kdy v r. 1428 byla naše obec vyplněna husitským vůdcem Hynkem Krušinou z Lichtenburka. Po vyplnění byl veškerý dobytek odvezen pryč z Uhelné. V r. 1474 zpusťovaly Uhelnou a okolní obce oddíly uherského krále Matyáše, přičemž byli obyvatelé vystaveni největším ukrutnostem. Dvůr v Uhelné byl rytířské šolteství s různými privilegii. Často měnil své vlastníky. Znáám je např. z roku 1462 Peter Ruffer, šoltys z Uhelné, nebo později rodina Wolff. 14. století je pro naši obec důležité v tom, že první zpráva o Dolním Fořtě se objevila v r. 1372. Na rozdíl od Uhelné měl pouze dva dvorce. Nutno podotknout, že Uhelná i Dolní Fořt se vyvíjely jako dvě rozdílné sídelní jednotky, které od sebe byli odděleny pravděpodobně lesem. Dolní Fořt neměl jakožto svobodné vlastnictví (alodinné) kromě rytířské služby žádnou povinnost odvodů. A jsou známi všichni jeho majitelé. Jiný vývoj měly Vilémovice. Na začátku 14. st. se obec dostala, stejně jako Travná do rukou loupeživého rodu Haugwitzů a od nich ves koupil v r. 1358 biskup Přechlav z Pogarel. V druhé polovině 14. st. se uvádí, že se obec zvětšila z 12 lánů na 20. Osadníci z ní platili jen desátek a pán vsi jeden verduřik. Jenže v r. 1420 byla vedena obec jako zpusťlá vesnice v horách.

Důvodem může být špatné živobytí nebo mor, hladomor či válečné krutosti. Celé údolí Vilémovic pokrýl les.

Na přelomu 15. a 16. století není o naší obci nikde ani zmínka. Až teprve 13. prosince 1567 obsah pergamenové listiny udává, že vratislavský biskup Kašpar z Logau (1562 – 1574) potvrdil, že Marten Volf prodal fojství v Uhelné svému synovi Matesovi. Další zmínka o Uhelné je z r. 1585, kdy lze vyčíst z účetní knihy úřadu na Jánském Vrchu, že rozloha obce se od 15. st. rapidně zmenšila a to z 20. lánů na pouhých 8 lánů a část obce pravděpodobně zarostlo lesem. Na konci 16. st. Uhelná byla podřízena skorošickému faráři. Matriky skorošické fary sahají až do roku 1599. Z těchto matrik je možné o Uhelné vyčíst, že Uhelná byla okolo roku 1600 už plně obydlená. Roku 1604 se zde narodilo 21 a roku 1608 19 dětí. I zprávy o Dolním Fořtě jsou až z druhé poloviny 16. st., kdy se vlastníci Dolního Fořtu často měnili. Niklaus von Niemitz, biskupská kapitola svatého Johanna a Mikuláše z Nisy nebo město Pačkov. Nakonec se majitelem stalo opět biskupství, které v r. 1569 přidělilo menší část pozemků zahradníkům – mlátcům, kteří byli zaměstnáni na javornickém dvoře. Před 30letou válkou se v Dolním Fořtě nacházel mlýn a taky krčma. Na začátku 16. století také pravděpodobně vznikl Horní Fořt a to vykloučením lesa zv. Forscht. O sto let později okolo r. 1610 zde již stával panský dvůr s mlýnem a okolo něj vznikla malá osada. Již v této době byl statek jedním ze 4 svobodných rytířských panství knížecího biskupství a byl obdařen všemi právy takových pozemků, jaká byla toho času obvyklá. Co se týče Vilémovic, tak bývalá obec byla v druhé polovině 16. století odlesněná. Biskup Martin von Gertmann s připomínkou, že tu kdysi stála ves Vilémovice, vyměřil novým osadníkům 21 lánů. Majiteli šolteství příslušá právo čepovat pivo z Jánského Vrchu, vlastnit hospodu, vystavět a provozovat palírnu kořalky, provozovat mlýn s náhonem ale také spravovat řemesla fezníka, pekaře, kováře, obuvníka a krejčího. První 4 roky byly poddaní osvobození od všech dávek a robot. Obec dostala název Nové Vilémovice. V r. 1600 se objevila také první zmínka ve skorošických matrikách o osadě známé jako Červený Důl, která ležela na cestě z Nových Vilémovic do Rakovce.

O HRANIČKÁCH OČIMA MILOVNÍKA PŘÍRODY A KRAJINY KRÁS

Většina obyvatel Uhelné, především pak občanů Nových Vilémovic, nepochybně zná ono půvabné příhraniční území zvané Hraničky, jehož návštěva v každém ročním období je pohlazením po duši. Horská obec Grenzdorf byla založena roku 1785 uprostřed hlubokých lesů na hranici mezi habsburskou monarchií a Pruskem v místech, kde obchodní stezka vedoucí údolím Vojtovického potoka postupně překonávala hřeben Rychlebských hor.

Obec se rozrůstala a v roce 1836 čítala už 39 domů krytých šindelem, ve kterých žilo 281 obyvatel. Skromní, zbožní a pracovití lidé se živili tím, co zdejší tvrdé podmínky umožňovaly. Muži pracovali především jako dřevorubci, ženy obdělávaly nepříliš úrodná kamenitá políčka a všichni společně se věnovali také semenářství, neboť zdejší květnaté louky poskytovaly kromě voňavého sena i jedinečné směsi semen, po kterých byla značná poptávka. O svébytnosti Grenzdorfu svědčí i skutečnost, že zde stála nejen škola, ale i dva hostince, v nichž se kromě místních v letní sezóně rádi zastavovali procházející obchodníci i první turisté.

Roku 1809 byla postavena kaple sv. Josefa, takže věřící už nemuseli docházet ke katolickým bohoslužbám do Nových Vilémovic. Od vzniku Československé republiky v roce 1918 se obec nazývala Hraničky. Je skoro závažné, že zrušení obce po 2. světové válce přečkal dřevěný kříž, který zůstal jedinou upomínkou na tehdejší kapli. Pravděpodobně všichni obyvatelé obce byli německé národnosti, takže po roce 1945 byli ze svých domovů vyhnáni. Zůstalo zde jen pět rodin, jejichž muži byli v té době nenahraditelní při práci v lese. Po krátké době však setrvala pouze rodina Schlegelova, jenže její život se stal ještě mnohem obtížnějším než dřív, neboť Hraničky pozbyly školu i obchod. Jejich vejmilek je dnes jediným zachovalým pozůstatkem původních budov.

Kromě landartového železného oltáře zbudovaného v r. 2013 na místě bývalé kaple a zdařilé informační tabule nyní zaniklou obec připomínají už jen torza starých ovocných stromů,

solitérní lípy, remízky, zbytky kamenných základů původních stavení i pozůstatky studní. Nad nálezy těchto dokladů dávného života Hraniček zůstává člověk stát s pokorou a v tichém usebrání. Vždyť ony obří lípy pamatují hlahol dětí i uprchlých nejstarších...

V dnešní době jsou Hraničky právem považovány za biologicky vysoce cenné území díky pestrosti zdejších společenstev zahrnujících i řadu zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů včetně vzácných motýlů. Estetika zdejší malebné krajiny je unikátem i proto, že se jedná o plošně největší zachovalé horské louky v celých Rychlebských horách nenarušené zástavbou. Zdejší charakteristický krajinný ráz je také dokladem dřívějších způsobů osídlení a extenzivního zemědělského obhospodařování krajiny spoluvytvářené lidmi a přírodou v podhorských podmínkách.

Toto nádherné území by si nepochybně zasluhovalo důraznou ochranu před nenadálými choutkami developerů či budovatelů větrných elektráren. Lokalita by však mohla být lépe zpřístupněna informovanému měkkému turismu.

Krajinně, estetické i biologické hodnoty Hraniček jsou nevyčísitelné, což dozajista potvrdí každý návštěvník s citlivou a vnímavou duší. Kéž jsou tyto dary zachovány i pro budoucí generace.

Alaš Máchal

Použitá a doporučená literatura:

Abt, L. a kol. Čti Rychleby a Králický Sněžník. Jeseník: Čti Jeseníky, 2022.

Macháček, P. Fenomén Rychlebské hory. Brno, CPress, 2023.

Macháček, P. Zmizelý Jeseník. 1. díl: Zcela zaniklé osady. Jeseník: Hnutí Brontosaurus Jeseníky, 2022.





Kalendář kulturních akcí

Sobota 12.7. od 17:00 – Revival večer, letní divadlo Jeseník

Sobota 12.7. od 15:00 – Městské slavnosti Žulová

Sobota 12.7. od 18:00 – Jarda, Lukáš a Martina Daňovi, nám.
Svobody v Javorníku

Sobota 19.7. od 16:00 – odpoledne u vína s cimbálovou
muzikou, Katovna, Jeseník

Neděle 20.7. od 15:00 – Bombardák, Tančírna, Račí Údolí

Čtvrtek 24.7. v 19:00 – 25. ročník festivalu Česko-Polské
pojiwo

Pátek 25.7. v 18:00 – Zlaté Dny, Zlaté Hory

Sobota 26.7. v 8:30 – Lázeňské koloběžkování, Lázně Jeseník

Sobota 26.7. v 10:00 – Zahradní piknik k příležitosti

desátého výročí Tančírny, Račí údolí

Středa 30.7. v 19:00 – Blues Jana Audrického, vinckovo kafe,
Lázně Jeseník

Sobota 2.8. od 11:00 – Jeseník se baví 2025, Masarykovo
náměstí, Jeseník

Sobota 2.8. od 13:00 – Skorošické slavnosti

Sobota 9.8. od 10:00 – Pojez fest Karlova Studánka 2025

Úterý 12.8. od 18:00 – 9 Gongů, Tančírna, Račí Údolí

Pátek 15.8. od 19:00 – Taneční párty pod hvězdami,

Priessnitzovy Lázně Jeseník

Neděle 17.8. v 10:00 – Řecký den v Tančírně

Sobota 22.8. v 17:00 – S muzikou boříme hranice, Javorník

Pátek 22.8. v 17:00 – Jakub Smolík a předkapela Wabank

Tribute V. Špinarová, letní divadlo Jeseník

Sobota 30.8. – Holba pivovarské slavnosti, Hanušovice

Neděle 31.8. v 15:00 – Už jsme doma v Tančírně, Tančírna,
Račí údolí

Čtvrtek 4.9. v 19:00 – Tata boys, Letní divadlo Jeseník

Pátek 5.9. od 16:00 – Jesnění, Jeseník

Sobota 6.9. – dožínky 2025, Bělá pod Pradědem

Neděle 14.9. v 16:00 – Dětská opera Perníkova chaloupka
v Tančírně

1290 - 2025



735
LET

UHELNÁ
MALÁ OBEC V LÉVÉ SVRZE

DEN OBCE
2025

PROGRAM

14:00 Zahájení DNE OBCE

14:30 Vystoupení dechové kapely

ZLATOHORKA

18:00 Pěna pro děti

20:00 Kapela JOYBOX

NA CO SE MOUHOU DĚTI TĚŠIT?

Skákací hrad, gorila, rodeo
býk, střelnice airsoft, pěna,
malování na obličeje a další.

CO SI MŮŽETE DÁT DOBRĚHO?

Makrelky, grilovaná kytá,
žebra, klobásky, langosy,
hranoly, hot dog a spoustu
dobrého pití.

19.

CERVENCE

AREÁL

HOSPODY NA

PELNÁRI

OD 14:00 HOD.



OBEC UHELNÁ POŘÁDÁ ZÁJEZD NA MUZIKÁL

BEETLEJUICE

19.9.2025

PRODEJ VSTUPENEK NA KONCERTE SRPNA
NA OÚ



Uhelňáček,

Uhelňáček, periodický tisk územního samosprávného celku, periodicita 6/rok, místo vydání- Obec Uhelná, 3/2025 dne 10. 7. 2025, odp. redaktor: Bc. Hořava Zdeněk, graf. úprava: Bc. Hořava Zdeněk, korektura: Mgr. Markéta Lyková, Obec Uhelná, Uhelná č. p. 163, 790 68 Uhelná, IČO 00636053, DIČ CZ 00636053, tel./fax. 584433022, email. uhelna@uhelna.cz, www.uhelna.cz. Evidenční číslo: MK ČR E 10035